

โครงการพัฒนาชุมชนใสสะอาด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ถอดองค์ความรู้ และสรุปผลการดำเนินงาน
พื้นที่ต้นแบบตามโครงการนวัตกรรมในการสร้างความโปร่งใส
ตามโครงการ “พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรัก ปันสุข สู่ชุมชน”
แปลงครัวเรือนต้นแบบ นางสาวสุกัลยา เขียวกิ่ง บ้านห้วยมะเฟือง
หมู่ที่ ๑๕ ตำบลตะพง
อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ขนาดพื้นที่ ๓ ไร่

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองระยอง
โทร. ๐-๓๘๐๑-๑๓๓๖

โครงการพัฒนาชุมชนในสระอาด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ถอดองค์ความรู้ และสรุปผลการดำเนินงาน พื้นที่ต้นแบบตามโครงการนวัตกรรมในการสร้างความโปร่งใส ตามโครงการ “พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรัก ปันสุข ชุมชน” แปลงครัวเรือนต้นแบบ นางสาวสุกัลยา เขียวกิ่ง บ้านห้วยมะเฟือง หมู่ที่ ๑๕ ตำบลตะพง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ขนาดพื้นที่ ๓ ไร่

ความสำเร็จ โคก หนอง นา พช. : โมเดลแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน

โคก หนอง นา พช. คือความสำเร็จในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นการนำทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา “ มาขับเคลื่อนโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา พช.” เพื่อให้เป็นทางออกของประเทศในการก้าวผ่านวิกฤตการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตสิ่งแวดล้อม วิกฤตสังคม วิกฤตเศรษฐกิจ หรือวิกฤตของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – ๑๙) หลายพื้นที่ได้เข้าร่วมโครงการ มีการพัฒนาต่อยอดจนประสบความสำเร็จ สามารถเป็นต้นแบบที่พร้อมขยายผลในด้านการช่วยให้พี่น้องประชาชนที่ได้รับผลกระทบสามารถฟื้นตัวจากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น ครอบครัวและชุมชนมีความมั่นคงทางอาหาร เป็นการเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสมดุล ในวันนี้หลายพื้นที่สามารถพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์เรียนรู้การพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมสำหรับการเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับคนในชุมชน และผู้สนใจ ส่งผลให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

วิธีการ/ขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑. การสร้างทัศนคติและความรู้ใหม่ จากการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ เป็นเกษตรกร “หัวใจ ใจสู้”
๒. การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ โคก หนอง นา พช. ขนาดพื้นที่ ๓ ไร่ ศูนย์ขยายพันธุ์พืช โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับครัวเรือน ดังนี้
 - ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน เป็นการพัฒนาในระดับครัวเรือน
 - มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พันธุ์ไม้ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ ในพื้นที่ต้นแบบ โคก หนอง นา พช. เป็นการพัฒนาในระดับชุมชน
๓. ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยเป็นสถานที่ที่มีผู้สนใจ เกษตรกร หน่วยงาน บริษัทฯ เข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่ สร้างแรงบันดาลใจ และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตน
๔. เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลทั่วไป และในหน่วยงานราชการ เพื่อสร้างโอกาสและแลกเปลี่ยนประสบการณ์
๕. การให้ความสำคัญเป็นแกนนำและคณะกรรมการเครือข่ายโคก หนอง นา พช. ระดับอำเภอ เพื่อขับเคลื่อนและสร้างโอกาสทางการตลาด เป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง
๖. เป็นศูนย์จิตอาสาพัฒนาชุมชนตำบลตะพง

ถอดองค์ความรู้ และสรุปผลการดำเนินงาน โครงการ พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรัก ปันสุข ชุมชน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอระยอง ได้ดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนในสระอาด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้จัดทำโครงการ “พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรัก ปันสุข ชุมชน” ณ แปลงครัวเรือนต้นแบบ นางสาวสุกัลยา เขียวกิ่ง บ้านห้วยมะเฟือง หมู่ที่ ๑๕ ตำบลตะพง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เพื่อส่งเสริมการทำงานอย่างมีความสุข ส่งเสริมการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประสานพลังเครือข่ายภาคี ภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้กิจกรรมแบ่งปันสังคม

ด้วยการทำจิตอาสาด้วยหัวใจ โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองระยองดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ“พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรัก ปันสุข สู่ชุมชน” ดังนี้

๑. กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน

มีการจัดกิจกรรมเอามือสามัคคี เพื่อส่งเสริมสร้างความรัก ความสามัคคีในองค์กร สู่องค์กรแห่งความสุขและองค์กรคุณธรรม

๒. กิจกรรมสานพลังความร่วมมือ

ประสานภาคีการพัฒนา ดำเนินการบูรณาการงาน เสริมพลังกิจกรรมตามเป้าหมาย โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ จาก ๗ ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคสื่อมวลชน หรือจากภาคีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๑. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดระยอง

- ฝึกอบรมเพิ่มทักษะระยะสั้นการพัฒนากสิกรรมสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง รูปแบบ โคก หนอง นา พช. และสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืช

- ประชุมกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากระดับจังหวัด และสนับสนุนพัฒนาบรรจุกู้ยืม ส่งเสริมข่างทางการตลาดและจำหน่ายอาหารปลอดภัย

๒. สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดระยอง

- สนับสนุนพันธุ์กล้าแฝก พด.๑ พด.๒

๓. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดระยอง

- สนับสนุนพันธุ์ปลาน้ำจืด

๔. สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง

- ฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการพระราชดำริ

๕. สำนักงานพลังงานจังหวัดระยอง ประสานบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)

- สนับสนุนเครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์
- ๖. บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน)
 - สนับสนุนเสาไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- ๗. สวนพฤกษศาสตร์ระยอง
 - สนับสนุนพันธุ์กล้าไม้เศรษฐกิจ
- ๘. กอ.รมน.จังหวัดระยอง
 - สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชผักสวนครัว
- ๙. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองระยอง
 - สนับสนุนองค์ความรู้และการขับเคลื่อนงาน เมล็ดพันธุ์ผัก ต้นกล้าพันธุ์ผัก ไม้ผลต่างๆ
- ๑๐. สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองระยอง
 - สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก ต้นกล้าพันธุ์ผัก ปุ๋ยคอก
- ๑๑. องค์การบริหารส่วนตำบลตะพง
 - สนับสนุนเจ้าหน้าที่กองช่าง ร่วมเป็นคณะกรรมการฯ
 - สนับสนุนการจัดหางบประมาณก่อสร้างถนนเข้าแปลงโคก หนอง นา พช.
- ๑๒. บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน)
 - สนับสนุนน้ำดื่ม
- ๑๓. สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
 - จัดเก็บข้อมูล และกำหนดตำแหน่งพิกัดแปลงที่ดิน วิดีทัศน์ แปลงโคก หนอง นา พช.
- ๑๔. Facebook สพอ.เมืองระยอง จังหวัดระยอง
- ๑๕. Facebook เพจ บ้านบ้านอีสาน Channel
- ๑๖. Facebook เพจ ชาวตะพง “รักตะพง”
 - สนับสนุนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโคก หนอง นา พช. และการจำหน่ายสินค้า online โดยแปลงครัวเรือนต้นแบบฯ ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้
 - กิจกรรมการปลูกต้นไม้ ห่มดิน ปล่อยปลา เลี้ยงไก่ไข่ จัดหาโซล่าเซลล์ จัดทำถังขยะลดโลกร้อน โดยกิจกรรมดังกล่าวฯ มีการส่งเสริมให้ข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิต

- มีการพัฒนาต่อยอดนำผลผลิตที่ได้จากแปลงโคก หนอง นา พัฒนาสู่ผลิตภัณฑ์ OTOP

ผักไฮโดรโปนิกส์

สลัดผักไฮโดรโปนิกส์

ผ้าผงคลุกข้าว ผ้าผอบแห้ง
ผ้าผผสมไบเคล ออบแห้ง

ขนมดอกจอกไข่ผ้า

ข้าวเกรียบไข่ผ้า

๓. ปันรัก ปันสุข สู่ชุมชนสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

- ส่งมอบความสุข ปันรัก ปันสุข มีการส่งมอบพันธุ์ผัก เพื่อสานพลังภาคีการพัฒนาบูรณาการ
ความร่วมมือ สู่การแบ่งปัน ด้วยกิจกรรมจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคมสู่ความยั่งยืน

- ร่วมกิจกรรมเอามื้อสามัคคี ขับเคลื่อนโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗ : ลงแขกสามัคคี ทำความดีถวาย เป็นพระราชกุศล ณ ศูนย์เรียนรู้รัฐทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา” แปลง นางสาวปภาวี สุวรรณราย บ้านยายคา หมู่ที่ ๓ ตำบลตะพง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง โดยร่วมเป็นวิทยากรสาธิตการทำน้ำหมักสังเคราะห์แสง

- มีการขยายผลเป็นพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา” สู่การเป็น ศูนย์แบ่งปันเมล็ดพันธุ์และต้นกล้า ระดับตำบล ตำบลตะพง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง

ผลสำเร็จ/ผลที่ได้รับ

- การลดรายจ่าย โดยการปลูกทุกอย่างที่กิน ปลูกพืชที่มีราคา และเลี้ยงสัตว์ที่เกื้อหนุนให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ สร้างป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก เพื่อใช้ในครัวเรือน ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ก่อให้เกิดอากาศบริสุทธิ์ สุขภาพแข็งแรง

- เพิ่มรายได้ โดยการจำหน่ายพืชผักอินทรีย์ กุ้ง หอย ปลา ที่เป็นผลผลิตจากแปลงโคก หนอง นา ไม่ต้องทิ้งถิ่นฐานไปทำงานนอกพื้นที่ ส่งผลทำให้ครอบครัวอบอุ่น สังคมปลอดภัยและสงบสุข

- การแบ่งปันผลผลิตทางการเกษตร และองค์ความรู้ เทคนิควิธีการที่ประสบความสำเร็จให้แก่เกษตรกรผู้สนใจ

- มีอาหารปลอดภัยไว้บริโภคในครัวเรือนของตนเอง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ครัวเรือนมีสุขภาพแข็งแรง ลดภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

- ช่วยสร้างความมั่นคงทางอาหาร

- เป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างคน สร้างอาชีพ

- พื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความชุ่มชื้น คืนความสมดุลให้แก่ธรรมชาติ

- ร่วมสืบสานโครงการพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

- การสร้างเครือข่าย โคก หนอง นา พช.ที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนงานและเพิ่มช่องทางการตลาด จำหน่ายสินค้าได้อย่างยั่งยืน

สรุปองค์ความรู้/ถอดบทเรียน อำเภอแก่ง

พื้นที่ต้นแบบตามโครงการนวัตกรรมในการสร้างความโปร่งใส
โครงการ “พช.พอเพียง : ฐานพลัง ปันรัก ปันสุข คู่ชุมชน”
พื้นที่ โคก หนอง นา นางสโรชา สุตถิวัฒน์
บ้านเขาวังไทร หมู่ที่ 9 ต.กระแสน อ.แก่ง (1ไร่)

ปัจจัยความสำเร็จ!

- 1.ครัวเรือน โคก หนอง นามีความเข้มแข็ง อดทน ทำให้สามารถผ่านวิกฤติภัยธรรมชาติได้ และยังปรับเปลี่ยนการปลูกพืชผักให้เข้ากับพื้นที่ ทำให้สามารถสร้างรายได้ตลอดทั้งปี
- 2.ครัวเรือน โคก หนอง นา และภาคีเครือข่าย มีศักยภาพ มีการเพิ่มพูนความรู้ตลอดเวลา ทำให้สามารถถ่ายทอดความรู้ให้คนมาศึกษาดูงานได้เป็นอย่างดี
- 3.ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่น/ท้องที่ และหน่วยงานราชการอย่างค้ำเนื่อง

ผู้นำงานพัฒนาชุมชนอำเภอแก่งลง จังหวัดระยอง

พื้นที่ก่อนดำเนินการ
สามารถดำเนินการได้
ระหว่งดำเนินการ

สรุปองค์ความรู้/ถอดบทเรียน อำเภอบ้านค่าย

พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรัก ปันสุข สู้ชุมชน

พื้นที่โคกหนองนา : นายสายชล บรรจงกิจ บ้านตรอกสี่ตบัน หมู่ที่ 4 ต.หนองละลอก อ.บ้านค่าย จ.ระยอง

แบ่งปันเมล็ดพันธุ์พืช เพื่อให้เกิด การแบ่งปันซึ่งกันและกันระหว่าง เครือข่ายโคก หนอง นา

ปุ๋ยหมักจับครัวเรือน เป็นการนำเศษใบไม้ เศษอาหาร มาหมักเพื่อทำปุ๋ย ไร่ใช้โนครัว เรือน

การแบ่งปันผลผลิตสู่ถิ่น

พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรักปัน สุข สู้ชุมชน จากกิจกรรมเอามื้อสาม มัคคีทำให้เกิดการแบ่งปัน แบ่งปัน ความรู้ที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม โคกหนองนา แบ่งปันความรักโดย การนำผลผลิตมาแบ่งปันสู่ถิ่น การหิ้วปิ่นโต มารับประทานอาหาร ร่วมกัน ก่อให้ความสัมพันธ์ที่กลายเป็นความสามัคคี

หิ้วปิ่นโต ทานข้าวร่วมกัน

การทำหัวเชื้อ เบญจคุณ

การเลี้ยงแหนแดง

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านค่าย

สรุปองค์ความรู้/ถอดบทเรียน อำเภอปลวกแดง

พื้นที่ต้นแบบตามโครงการนวัตกรรมในการสร้างความโปร่งใส
โครงการ “พช.พอเพียง : สาขพลัง ปันรัก ปันสุข สู่ชุมชน”
“พื้นที่ โคก หนอง นา นายจาวร เจริญจิตต์”
เลขที่ 139 ม.4 ต.ตาสิทธิ์ อ.ปลวกแดง จ.ระยอง

กิจกรรมภายในแปลง

การทำสวนครัวปลวก

การปลูกข้าวโพด

การปลูกไม้ยืนต้น

เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี
ระหว่างเครือข่าย โคก หนอง นา ระดับอำเภอ
และระดับจังหวัด ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
และช่วยเหลือกันเพื่อเชื่อมโยงต่อยอดกิจกรรม
ขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ
การพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักทฤษฎีใหม่
ในรูปแบบ โคก หนอง นา โมเดล จังหวัด
ระยอง

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

โครงการนวัตกรรมในการสร้างความโปร่งใส
ตามโครงการ “พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรัก ปันสุข สู่ชุมชน”
แปลงครัวเรือนต้นแบบ นายพัฒนา ศรีสุตา
บ้านสระแก้ว หมู่ที่ ๓ ตำบลสำนักท้อน
อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ขนาดพื้นที่ ๑ ไร่

โครงการพัฒนาชุมชนในสโระอาด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
ถอดองค์ความรู้ และสรุปผลการดำเนินงาน
พื้นที่ต้นแบบตามโครงการนวัตกรรมในการสร้างความโปร่งใส
ตามโครงการ “พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรัก ปันสุข ชุมชน”
แปลงครัวเรือนต้นแบบ นายพัฒนา ศรีสุตา บ้านสระแก้ว หมู่ที่ ๓ ตำบลสำนักท้อน
อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ขนาดพื้นที่ ๑ ไร่

กรมการพัฒนาชุมชนได้น้อมนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ชนบทตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดทฤษฎีใหม่เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความสุขดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยได้น้อมนำศาสตร์พระราชามาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วม การพึ่งพาตนเอง เพื่อให้สามารถบริหารจัดการตนเองและชุมชนให้มีความสุขได้อย่างยั่งยืน และขยายผลความสำเร็จ เพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้เข้มแข็งขึ้น โดยดำเนินการนำร่องกับสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง มูลนิธิกิจกรรมธรรมชาติ และภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ ทั้ง ๗ ภาค ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาคสื่อมวลชน

ในส่วนของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านฉาง มีการดำเนินการเพื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติในโครงการพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ โคก หนอง นา โดยขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. วิธีการ/ขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑. จัดตั้งกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ โคก หนอง นา สู่การเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ส่งเสริมสนับสนุนให้คำปรึกษา แนะนำ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม

๒. ประเมินศักยภาพพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ โคก หนอง นา เพื่อวิเคราะห์ความพร้อมและความสามารถในการเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓. วิเคราะห์และจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการและความพร้อมของพื้นที่ เพื่อให้สามารถเป็นศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต มีคุณภาพ และขีดความสามารถในการส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีศักยภาพ และความสามารถขยายผลการปฏิบัติสู่พื้นที่โดยรอบ โดยคำนึงถึงโอกาสในการต่อยอดขยายผลและความคุ้มค่า

กลยุทธ์การพัฒนา

๑) การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ : Place ดำเนินการภายใต้ ๓ หลักการ ประกอบด้วย ช่อมเสริม สร้าง

๒) การพัฒนากลไกและเครือข่าย : People ประกอบด้วย ครูพาทำ คลัสเตอร์ เยาวชน โคก หนอง นา

๓) การพัฒนาผลผลิตและผลิตภัณฑ์ : Product ประกอบด้วย

ผลผลิตปลอดภัย หมายถึง การสร้างความมั่นคงทางอาหารเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน โดย

- ▶ สร้างเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์
- ▶ สร้างกระแส “โคก หนอง นา แหล่งอาหารเพื่อสุขภาพ เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน”

ออมและแบ่งปัน หมายถึง การเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน โดย

- ▶ ส่งเสริมธนาคารเมล็ดพันธุ์ ธนาคารผลผลิต
- ▶ ส่งเสริมการออม หรือจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การรณรงค์เพิ่มสมาชิกและเพิ่มเงินลัจะ

- ▶ ส่งเสริมการแบ่งปันกันเอง/ครัวเรือนยากจน/กลุ่มเปราะบาง เช่น ผลผลิตเมล็ดพันธุ์

แปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง การเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน โดยการ

- ▶ ส่งเสริม ๑ พื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (HLM) ให้มี ๑ ผลผลิต สูตลาด

- ▶ ส่งเสริมการอนุรักษ์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้อาหารพื้นถิ่น

- ▶ สร้างคลัสเตอร์ หรือเครือข่ายผลผลิต แปรรูป และการตลาด

๔) การส่งเสริมการตลาด : Promotion หมายถึง การส่งเสริมการตลาดและจัดจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ใกล้เคียง ใน ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับชุมชน ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด

๕) ขยายผลและเผยแพร่ : Pass on Perfect หมายถึง การขยายผลการดำเนินงานและการเสริมสร้างการรับรู้ให้เกิดผลเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะในวงกว้าง โดยการ

๔. พัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ ตามแนวทางและแผนปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบที่กำหนด

๕. กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาแนะนำ และถอดบทเรียนความสำเร็จการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ

๖. ประเมินผล สรุปและรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบ

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ

จาก ๗ ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคสื่อมวลชน หรือจากภาคีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านฉาง (ภาครัฐ) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการพัฒนาคูณย์เรียนรู้ที่มีชีวิต

ชื่อหน่วยงาน เทศบาลตำบลสำนักท้อน (ภาครัฐ) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** สนับสนุนด้านงบประมาณบุคลากรในการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านฉาง (ภาควิชาการ) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** การพัฒนาพื้นที่ตามหลักกิจกรรมธรรมชาติ ผลผลิตปลอดภัย ส่งเสริมความรู้ภาควิชาการการเกษตร

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานประมงอำเภอบ้านฉาง (ภาควิชาการ) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** สนับสนุนพันธุ์ปลา และองค์ความรู้

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านฉาง (ภาควิชาการ) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** การพัฒนาสินค้าประเภทอาหารให้ ปลอดภัย ข้อเสนอแนะด้านสาธารณสุข

ชื่อหน่วยงาน วัดสระแก้ว (ภาคศาสนา) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** การบูรณาการตามแนวทางวัด ประชา รัฐ สร้างสร้าง การใช้หลัก “บวร” ใช้หลักศาสนาในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ชื่อหน่วยงาน กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน, อาสาพัฒนาชุมชน,(ภาคประชาชน) เกี่ยวข้องในเรื่อง การเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ

ชื่อหน่วยงาน กลุ่มบริษัทดาว (ภาคเอกชน) เกี่ยวข้องในเรื่อง เป็นช่องทางการตลาด จำหน่าย ผลผลิต

ชื่อหน่วยงาน คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน/ตำบล (ภาคประชาสังคม) เกี่ยวข้องในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่

ชื่อหน่วยงาน นักข่าว/นักประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ (ภาคสื่อมวลชน) เกี่ยวข้องในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่

๓. ผลสำเร็จ/ผลที่ได้รับ

๑. การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (Place) ได้แก่ แปลงนายพัฒนา ศรีสุตา บ้านสระแก้ว หมู่ที่ ๓ ตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

ปัจจุบันแปลงโคกหนองนา ได้ปลูกบัวในบ่อ และเลี้ยงเป็ด จำนวน ๓๐ ตัว

๒. การพัฒนาพื้นที่กลไกและเครือข่าย (People) ๗ ภาคส่วน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอบ้านฉาง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านฉาง สำนักงานประมงอำเภอบ้านฉาง วัดสระแก้ว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล/อำเภอ กลุ่มบริษัทดาว สื่อมวลชนในพื้นที่อำเภอบ้านฉาง

การจัดกิจกรรมเอามื้อสามัคคี เพื่อส่งเสริมสร้างความรัก ความสามัคคีในองค์กร สู้องค์กร
แห่งความสุขและองค์กรคุณธรรม

๓. การพัฒนาผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ (Product) ได้แก่ หน่อไม้ น้ำส้มควินไม้ ดอกดาวเรือง ไข่เป็ด

๔. การพัฒนาช่องทางการตลาด (Promotion) ได้แก่ ตลาดประชารัฐอำเภอบ้านฉาง

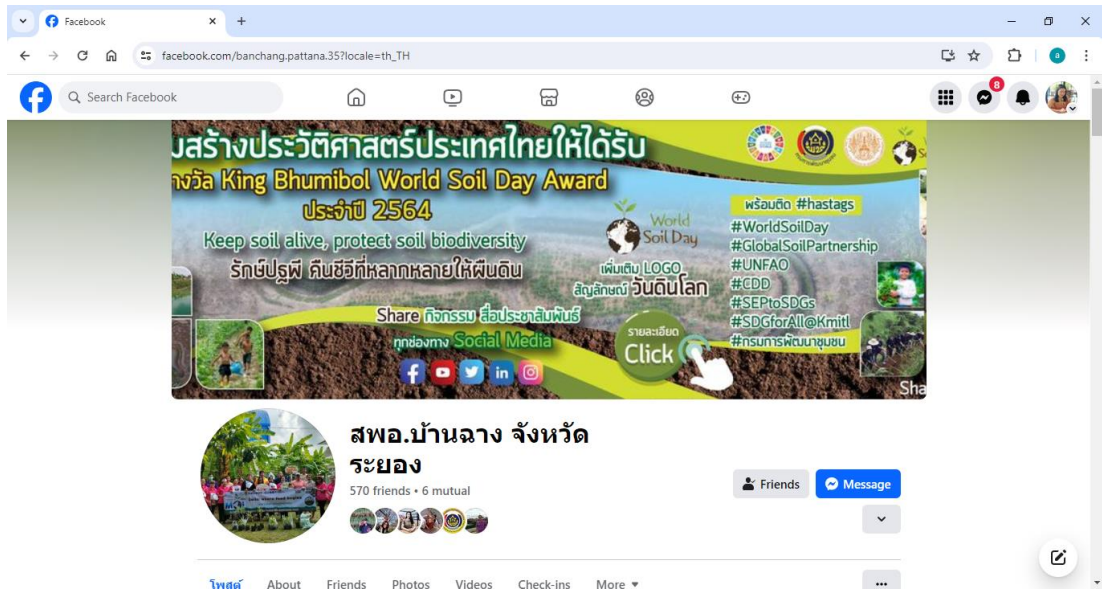

๕. การเผยแพร่/ขยายผล (Pass on Perfect) ประกอบด้วย

การเผยแพร่

- ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ Facebook สพอ.บ้านฉาง จังหวัด

ระยอง TIKTOK

การขยายผล

- เยาวชน โคก หนอง นา จำนวน ๑ คน

การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเยาวชนที่เป็นทายาทเจ้าของแปลง

โครงการพัฒนาชุมชนในสภาวะด้อย ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ถอดองค์ความรู้ และสรุปผลการดำเนินงาน

พื้นที่ต้นแบบตามโครงการนวัตกรรมในการสร้างความโปร่งใส

ตามโครงการ “พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรัก ปันสุข สู่ชุมชน”

แปลงครัวเรือนต้นแบบ นางกัญชลิลา เตมีประเสริฐกิจ บ้านหนองเหิน หมู่ที่ ๕ ตำบลพลองตาเอี่ยม

อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ขนาดพื้นที่ ๓ ไร่

ความสำเร็จ โคก หนอง นา พช. : โมเดลแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน

โคก หนอง นา พช. คือความสำเร็จในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นการนำทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา” มาขับเคลื่อนโครงการพัฒนา พื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา พช.” เพื่อให้เป็นทางออกของประเทศในการก้าวผ่านวิกฤตการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตสิ่งแวดล้อม วิกฤตสังคม วิกฤตเศรษฐกิจ หรือวิกฤตของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) หลายพื้นที่ได้เข้าร่วมโครงการ มีการพัฒนาต่อยอดจนประสบความสำเร็จ สามารถเป็นต้นแบบ ที่พร้อมขยายผลในด้านการช่วยให้พี่น้องประชาชนที่ได้รับผลกระทบสามารถฟื้นตัวจากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น ครอบครัวและชุมชนมีความมั่นคงทางอาหาร เป็นการเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสมดุล ในวันนี้หลายพื้นที่สามารถพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์เรียนรู้การพัฒนา คุณภาพชีวิต พร้อมสำหรับการเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับคนในชุมชน และผู้สนใจ ส่งผลให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

วิธีการ/ขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑. การสร้างทัศนคติและความรู้ใหม่ จากการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ เป็นเกษตรกร “หัวใจ ใจสู้”
๒. การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ โคก หนอง นา พช. ขนาดพื้นที่ ๓ ไร่ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับครัวเรือน ดังนี้
 - ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ในครัวเรือน เป็นการพัฒนาในระดับครัวเรือน
 - มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พันธุ์ไม้ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ ในพื้นที่ต้นแบบ โคก หนองนา เป็นการพัฒนาในระดับชุมชน
๓. ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยเป็นสถานที่ที่มีผู้สนใจ เกษตรกร หน่วยงาน บริษัทฯ เข้ามาศึกษาดูงาน พื้นที่ สร้างแรงบันดาลใจ และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตน
๔. เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลทั่วไป และในหน่วยงานราชการ เพื่อสร้างโอกาสและแลกเปลี่ยนประสบการณ์
๕. การให้ความสำคัญเป็นแกนนำและคณะกรรมการเครือข่ายโคก หนอง นา พช. ระดับอำเภอ ขับเคลื่อนและสร้างโอกาสทางการตลาด เป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง
๖. เป็นศูนย์จิตอาสาพัฒนาชุมชนตำบลพลองตาเอี่ยม

ถอดองค์ความรู้ และสรุปผลการดำเนินงาน โครงการ พช. พอเพียง : สวนพลัง ปันรัก ปันสุข ชุมชน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอระยอง ได้ดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนในสภาวะ ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้จัดทำโครงการ "พช. พอเพียง : สวนพลัง ปันรัก ปันสุข ชุมชน" ณ แปลงครัวเรือนต้นแบบ แปลงครัวเรือนต้นแบบ นางกัญชวลิกา เตมีประเสริฐกิจ บ้านหนองหิน หมู่ที่ ๕ ตำบลพลองตาเอี่ยม อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง เพื่อส่งเสริมการทำงานอย่างมีความสุข ส่งเสริมการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประสานพลังเครือข่ายภาคี ภาครัฐ ภาคเอกชน สู่กิจกรรมแบ่งปันสังคม ด้วยการทำจิตอาสาด้วยหัวใจ โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวังจันทร์ ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการพช. พอเพียง : สวนพลัง ปันรัก ปันสุข ชุมชน "ดังนี้

๑. กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน

มีส่วนร่วมในกิจกรรมเอามื้อสามัคคี เพื่อส่งเสริมสร้างความรัก ความสามัคคีในองค์กร สู่องค์กรแห่งความสุขและองค์กรคุณธรรม กับเครือข่ายโคก หนอง นา จังหวัดระยอง

๒. กิจกรรมประสานความร่วมมือ

ประสานภาคีการพัฒนา ดำเนินการบูรณาการงาน เสริมพลังกิจกรรมตามเป้าหมาย โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ จากภาคส่วนต่างๆ ได้แก่

๑. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวังจันทร์

- ฝึกอบรมเพิ่มทักษะระยะสั้น การพัฒนากิจกรรมสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง รูปแบบ โคก หนอง นา พช. และสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืช

๒. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดระยอง

- สนับสนุนพันธุ์ปลาน้ำจืด โดยได้รับการประสานงานจากประมงอำเภอวังจันทร์

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลพลองตาเอี่ยม

- สนับสนุนเจ้าหน้าที่กองช่าง ร่วมเป็นคณะกรรมการฯ

โดยแปลงครัวเรือนต้นแบบฯ ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมปล่อยปลา ปลูกต้นไม้ การทำปุ๋ยจากมูลไส้เดือน มอบพันธุ์กล้าไม้ โดยกิจกรรมดังกล่าวฯ มีการส่งเสริมให้ข้าราชการและลูกจ้างในสังกัด ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

๓. ปันรัก ปันสุข สู่ชุมชนสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

- ส่งมอบความสุข ปันรัก ปันสุข มีการส่งมอบพันธุ์ผัก เพื่อสานพลังภาคีพัฒนาบูรณาการความร่วมมือ สู่การแบ่งปัน

- นำผลผลิตจากแปลงโคก หนอง นา ไปมอบให้กับครัวเรือนยากจน/กลุ่มเปราะบาง เพื่อเป็นการลดรายจ่ายให้แก่ครัวเรือน และส่งเสริมให้ดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ผลสำเร็จ/ผลที่ได้รับ

- การลดรายจ่าย โดยการปลูกทุกอย่างที่กิน ปลูกพืชที่มีราคา และเลี้ยงสัตว์ที่เกื้อหนุนให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ สร้างป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก เพื่อใช้ในครัวเรือนลดการใช้ น้ำมัน เชื้อเพลิง
 - เพิ่มรายได้ โดยการจำหน่ายพืชผักอินทรีย์ กุ้งหอย ปลา ที่เป็นผลผลิตจากแปลงโคก หนอง นา ไม่ต้องทิ้งถิ่นฐานไปทำงานนอกพื้นที่ ส่งผลทำให้ครอบครัวอบอุ่น สังคมปลอดภัยและสงบสุข
 - การแบ่งปันผลผลิตทางการเกษตร และองค์ความรู้ เทคนิควิธีการที่ประสบความสำเร็จให้แก่เกษตรกรผู้ ที่สนใจ
- มีอาหารปลอดภัยไว้บริโภคในครัวเรือนของตนเอง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ครัวเรือน มีสุขภาพ แข็งแรง ลดภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล
- ร่วมสืบสานโครงการพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปองค์ความรู้/ถอดบทเรียน อำเภอเขาชะเมา

01
จิตอาสา=ปลูกต้นไม้

02
จิตอาสา=ปลูกผัก

03
แบ่งผลผลิตสู่
ครัวเรือนยากจน

05
แปลง โทก หอง นา
นายสิงห์หา ปลื้มผล
บ้านเขาบ่อแปง
ม.9 ต.ชำบัว
อ.เขาชะเมา จ.ระยอง

04
ปันรัก ปันสุข สู่ชุมชน
แหล่งเรียนรู้ ชุมชนเกื้อกูล
สร้างงาน สร้างรายได้
มีความสุข

พช.พอเพียง
สานพลัง ปันสุข
สู่ชุมชน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขาชะเมา

สรุปองค์ความรู้/ถอดบทเรียน อำเภอนิคมพัฒนา

พื้นที่ต้นแบบตามโครงการนวัตกรรมในการสร้างความโปร่งใส
โครงการ “พช.พอเพียง : สาขพลัง ปันรัก ปันสุข สู่ชุมชน”
พื้นที่ โคก หนอง นา นายสมควร ไชยสงค์
บ้านใหม่สามัคคี หมู่ที่ 3 ต.นิคมพัฒนา อ.นิคมพัฒนา

นายสมควร ไชยสงค์
ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนดีเด่น ประจำปี 2565 ตัดสินใจนำพื้นที่ของตนเอง กว่า 1 ไร่ ซึ่งอยู่ที่บ้านใหม่สามัคคี ม.3 ต.นิคมพัฒนา อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง มาพัฒนาเป็นโคก หนอง นา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เอกชน และคนในชุมชน

ผลผลิตที่ได้นำมาแบ่งปัน และขายสร้างรายได้ให้กับชุมชน เช่น ผัก บึง กะเพรา ป่า ตะไคร้ จามและน้ำส้มควันไม้ กล้วยฉาบ ปลาไหลแดดเดียว เป็นต้น เนื่องจากเป็นพื้นที่ดินร่วนปนทราย นอกจากได้ทำการปรับสภาพดินอย่างค่อยเป็นค่อยไปแล้ว ยังได้ร่วมสร้างฝายชะลอน้ำ ปลูกพืชคลุมดิน ฝั่มดิน และปลูกพืชแบบหมุนเวียนอีกด้วย

ศูนย์เรียนรู้ฯ ทุ่มทุนสร้างใหม่ในรูปแบบโคก หนอง นา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่าและเกิดสมดุลกับสิ่งแวดล้อม เช่น ผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ เลี้ยงไก่ หมู และปลา เมาถ่านและน้ำส้มควันไม้ เป็นต้น

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ นิคมพัฒนา จังหวัดระยอง